

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
YVES BOT
föredraget den 26 oktober 2017¹

Mål C-550/16

**A,
S
mot**

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

(begäran om förhandsavgörande från Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Haags domstol, sammanträdesplats Amsterdam, Nederländerna))

”Begäran om förhandsavgörande – Gränskontroll, asyl och invandring – Invandringspolitik – Rätt till familjeåterförening – Begreppet ’underårig utan medföljande vuxen’ – En flyktings rätt till familjeåterförening med sina föräldrar – Tillfälligt uppehållstillstånd – Flykting yngre än 18 år vid tidpunkten för dennes ankomst och för inlämnandet av asylansökan samt äldre än 18 år vid ansökan om familjeåterförening – Avgörande datum vid bedömningen av ställningen som underårig utan medföljande vuxen”

I. Inledning

1. Vilket datum ska vara avgörande vid bedömningen av ställningen som underårig utan medföljande vuxen? Kan en tredjelandsmedborgare, vilken som minderårig kommer till en medlemsstat och som erhåller asyl först efter att ha nått myndighetsålder, åtnjuta en rätt till familjeåterförening såsom underårig utan medföljande vuxen? Det är i huvudsak dessa frågor som domstolen ska besvara i förevarande mål.
2. Förevarande mål ger domstolen tillfälle att uttala sig om vilket skydd som ska beviljas personer som kommer till Europeiska unionen som underåriga, som erhåller status som flyktingar trots att de uppnått myndighetsålder under granskningen av deras ansökan om skydd och som, efter att ha erhållit denna status, inleder ett förfarande för familjeåterförening.
3. Domstolen bör i detta mål beakta de skeden i förfarandet som dessa asylsökanden går igenom samt eventuella administrativa fördröjningar och tidens obevekliga förlopp i livet för en person som blir myndig under granskningen av vederbörandes ärende som asylsökande och som ansöker om familjeåterförening avseende sina föräldrar när han eller hon har erhållit flyktingstatus.
4. Efter min analys kommer jag att föreslå att domstolen ska göra en så skyddande tolkning som möjligt och slå fast att en person kan betraktas som en underårig utan medföljande vuxen, i den mening som avses i artikel 2 f i direktiv 2003/86/EG,² om han eller hon är en tredjelandsmedborgare eller statslös person som är yngre än arton år och som anländer till medlemsstaternas territorier utan

¹ Originalspråk: franska.

² Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 2003, s. 12).

medföljande vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för den underårige, som ansöker om asyl och under förfarandets gång uppnår myndighetsålder innan han eller hon beviljas asyl, med retroaktiv verkan från dagen för ansökan, och slutligen ansöker om att åtnjuta den rätt till familjeåterförening som ska beviljas en underårig utan medföljande vuxen enligt bestämmelserna i artikel 10.3 i detta direktiv.

II. Tillämpliga bestämmelser

A. Unionsrätt

5. I direktiv 2003/86 fastställs villkoren för utövandet av rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som vistas lagligen på medlemsstaternas territorier.

6. I skälen 2, 4, 6 och 8–10 i direktivet anges följande:

”(2) Åtgärderna avseende familjeåterförening bör antas i överensstämmelse med den skyldighet att skydda familjen och att respektera familjelivet som har stadfäst i en rad folkrättsliga instrument. Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna [undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen)] och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.³

...

(4) Familjeåterförening är ett nödvändigt medel för att möjliggöra familjelivet. Familjeåterförening bidrar till att skapa en social och kulturell stabilitet som underlättar tredjelandsmedborgarnas integrering i medlemsstaterna, som även främjar den ekonomiska och sociala sammanhållningen, vilket är ett av gemenskapens grundläggande mål enligt fördraget.

...

(6) För att säkerställa skyddet för familjen och bevarandet eller skapandet av familjelivet, bör de materiella villkoren för utövandet av rätten till familjeåterförening fastställas enligt gemensamma kriterier.

...

(8) Situationen för flyktingar bör ges särskild uppmärksamhet med anledning av de skäl som tvingat dem att fly från sitt land och hindrar dem från att leva ett normalt familjeliv där. Deras rätt till familjeåterförening bör därför regleras av mera förmånliga villkor.

(9) Familjeåterförening bör under alla omständigheter gälla medlemmarna i kärnfamiljen, det vill säga make/maka och underåriga barn.

(10) Det är upp till medlemsstaterna att avgöra huruvida de önskar tillåta familjeåterförening för släktingar i rakt uppstigande led, ogifta myndiga barn ...”

7. I artikel 2 i direktivet anges följande definitioner:

”I detta direktiv avses med

³ Nedan kallad stadgan.

- a) *tredjelandsmedborgare*: personer som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 [EG, sedermera artikel 20.1 FEUF],
- b) *flykting*: tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som beviljats flyktingstatus enligt Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967,
- c) *referensperson*: en tredjelandsmedborgare som vistas lagligen i en medlemsstat och som ansöker om familjeåterförening, eller vars familjemedlemmar ansöker om familjeåterförening för att förenas med honom/henne,
- d) *familjeåterförening*: inresa och vistelse i en medlemsstat för familjemedlemmar till en tredjelandsmedborgare som vistas lagligen i den medlemsstaten, för att upprätthålla familjeenheten, oavsett om familjebanden knutits före eller efter referenspersonens inresa,

...

- f) *underårig utan medföljande vuxen*: tredjelandsmedborgare eller statslös person som är yngre än arton år och som anländer till medlemsstaternas territorier utan medföljande vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för den underårige, så länge som denne inte faktiskt tas om hand av en sådan vuxen, eller en underårig som lämnas utan medföljande vuxen efter att ha anlånt till medlemsstaternas territorier.”

8. I artikel 3 i direktiv 2003/86 föreskrivs följande:

”1. Detta direktiv ska tillämpas när referenspersonen innehar ett uppehållstillstånd med en giltighetstid på minst ett år som utfärdats av en medlemsstat och har välgrundade utsikter att få ett varaktigt uppehållstillstånd, om hans eller hennes familjemedlemmar är tredjelandsmedborgare, oberoende av deras rättsliga ställning.

2. Detta direktiv ska inte tillämpas när referenspersonen

- a) ansöker om att beviljas flyktingstatus och vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut,
- b) har tillstånd att vistas i en medlemsstat med stöd av ett tillfälligt skydd eller som ansöker om tillstånd att vistas i medlemsstaten i avvaktan på ett beslut om sin ställning,
- c) har tillstånd att vistas i en medlemsstat på grundval av alternativa skyddsformer enligt internationella förpliktelser, nationell lagstiftning eller praxis i medlemsstaterna, eller som har ansökt om uppehållstillstånd av denna anledning och som avvaktar ett beslut om sin ställning.

...

5. Detta direktiv ska inte påverka medlemsstaternas möjligheter att anta eller behålla förmånligare bestämmelser.”

9. I artikel 4.2 a i direktivet föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna får i lag eller annan författning, enligt detta direktiv och med iakttagande av villkoren i kapitel IV, tillåta inresa och vistelse för följande familjemedlemmar:

- a) Släktingar i rakt uppstigande led av första graden till referenspersonen eller dennes make/maka, om släktingarna är beroende av referenspersonen eller dennes make/maka för sin försörjning och saknar annat nödvändigt familjemässigt stöd i ursprungslandet.”

10. Artikel 5 i direktivet har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska avgöra om en ansökan till de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten om inresa och vistelse för familjeåterförening ska lämnas in av referenspersonen eller av dennes familjemedlemmar.

2. Ansökan ska åtföljas av skriftliga bevis för familjebanden och för att villkoren i artiklarna 4 och 6 och, i förekommande fall, artiklarna 7 och 8 är uppfyllda, samt bestyrkta kopior av familjemedlemmarnas resehandlingar.

...

3. Ansökan ska lämnas in och behandlas när familjemedlemmarna vistas utanför den medlemsstat på vars territorium referenspersonen vistas.

...

4. Så snart som möjligt och under alla omständigheter senast nio månader efter det att ansökan har lämnats in, ska medlemsstatens behöriga myndigheter skriftligen underrätta den person som har lämnat in ansökan om beslutet.

Om prövningen av ansökan är av komplicerad natur, får tidsfristen i första stycket i undantagsfall förlängas.

Ett beslut om avslag ska motiveras. Samtliga följder av att ett beslut inte har fattats när tidsfristen i första stycket löper ut ska regleras i den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

5. Vid prövningen av ansökan ska medlemsstaterna ta vederbörlig hänsyn till att underåriga barns bästa ska komma i främsta rummet.”

11. Kapitel V i direktiv 2003/86 reglerar, i artiklarna 9–12, specifikt familjeåterförening för flyktingar. I artikel 9.1 och 9.2 föreskrivs följande:

”1. Detta kapitel ska tillämpas på familjeåterförening för sådana flyktingar som erkänns av medlemsstaterna.

2. Medlemsstaterna får begränsa tillämpningen av detta kapitel till flyktingar vilkas familjeband har etablerats före inresan.”

12. Artikel 10 i direktivet har följande lydelse:

”1. Artikel 4 ska tillämpas på definitionen av familjemedlemmar, med undantag av artikel 4.1 tredje stycket som inte ska tillämpas på barn till flyktingar.

2. Medlemsstaterna får tillåta familjeåterförening för andra familjemedlemmar än de som anges i artikel 4, om de är beroende av flyktingen för sin försörjning.

3. Om en flykting är underårig utan medföljande vuxen

a) ska medlemsstaterna tillåta inresa och vistelse i familjeåterföreningssyfte för hans eller hennes släktingar i rakt uppstigande led av första graden utan att tillämpa villkoren i artikel 4.2 a,

- b) får medlemsstaterna tillåta inresa och vistelse i familjeåterföreningssyfte för hans eller hennes legala vårdnadshavare eller varje annan familjemedlem, om flyktingen inte har några släktingar i rakt uppstigande led eller om de inte går att spåra.”

13. I artikel 11 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Vad gäller inlämnandet och prövningen av ansökan ska artikel 5 tillämpas, med förbehåll för punkt 2 i den här artikeln.

2. Om en flykting inte kan styrka sina familjeband med offentliga handlingar, ska medlemsstaten beakta andra bevis för att sådana band föreligger enligt nationell lagstiftning. Ett beslut om avslag på ansökan får inte uteslutande bygga på avsaknad av skriftlig bevisning.”

14. I artikel 12 i direktiv 2003/86 stadgas följande:

”1. Med avvikelse från artikel 7 får medlemsstaterna i samband med ansökningar som rör sådana familjemedlemmar som avses i artikel 4.1 inte kräva att flyktingen och/eller dennes familjemedlemmar ska styrka att flyktingen uppfyller villkoren i artikel 7.

Utan att internationella åtaganden åsidosätts, får medlemsstaterna, om familjeåterförening är möjlig i ett tredje land med vilket referenspersonen och/eller familjemedlemmen har särskild anknytning, kräva de uppgifter som avses i första stycket.

Medlemsstaterna får kräva att flyktingen uppfyller villkoren i artikel 7.1 om ansökan om familjeåterförening inte lämnas in inom tre månader efter det att flyktingstatus har beviljats.

2. Med avvikelse från artikel 8 får medlemsstaterna inte kräva att flyktingen ska ha vistats på deras territorium under en viss tid innan han eller hon kan återförenas med sina familjemedlemmar.”

15. Enligt artikel 20 i direktivet ska medlemsstaterna införliva detsamma i sin nationella rätt senast den 3 oktober 2005.

B. Nederländsk rätt

16. Enligt artikel 29.2 c i Vreemdelingenwet 2000 (2000 års utlänningslag), av den 23 november 2000, kan ett sådant tidsbegränsat uppehållstillstånd av asylskäl som avses i artikel 28 i samma lag beviljas föräldrar till en utlänning om utlänningen är underårig utan medföljande vuxen i den mening som avses i artikel 2 f i direktivet, om föräldrarna vid tidpunkten för den berörda utlänningens inresa i landet ingick i utlänningens familj och reste in i Nederländerna samtidigt som utlänningen eller inom tre månader från det att utlänningen beviljades ett sådant tidsbegränsat uppehållstillstånd som avses i artikel 28.

III. Målet vid den hänskjutande domstolen och tolkningsfrågan

17. A:s och S:s dotter, av eritreansk nationalitet, kom ensam till Nederländerna när hon var underårig. Hon lämnade in en asylansökan i denna medlemsstat den 26 februari 2014. Under granskningen av hennes asylansökan och utan att något slutgiltigt beslut ännu hade fattats uppnådde den berörda personen myndighetsålder. Genom beslut av den 21 oktober 2014 beviljade Konungariket Nederländernas behöriga myndigheter henne ett uppehållstillstånd av asylskäl, giltigt fem år med retroaktiv verkan från dagen då ansökan lämnades in.

18. Den 23 december 2014 ingav organisationen Vluchtelingenwerk Midden-Nederland i A:s och S:s dotters namn en ansökan om ett provisoriskt uppehållstillstånd för hennes föräldrar och hennes underåriga bröder i familjeåterföreningssyfte.

19. Genom ett beslut av den 27 maj 2015 avslog Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (statssekreterare med ministerlika befogenheter vid ministeriet för säkerhet och rättskipning, Nederländerna) denna ansökan på grund av att den berörda personen, vid den tidpunkt då ansökan om familjeåterförening lämnades in, var myndig och således inte kunde göra gällande en ställning som underårig utan medföljande vuxen för att åtnjuta en företrädesrätt till familjeåterförening. En begäran om omprövning av detta beslut avslogs den 13 augusti 2015.

20. Den 3 september 2015 väckte A och S en talan mot detta avslagsbeslut vid Rechtbank Den Haag, (Haags domstol, sammanträdesplats Amsterdam, Nederländerna), den hänskjutande domstolen, och gjorde bland annat gällande att det följer av artikel 2 f i direktiv 2003/86 att det för att fastställa huruvida en person kan kvalificeras som ”underårig utan medföljande vuxen” är datumet för den berörda personens inresa i den aktuella medlemsstaten som är avgörande. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (statssekreterare med ministerlika befogenheter vid ministeriet för säkerhet och rättskipning, Nederländerna) anser, tvärtom, att det är det datum då ansökan om familjeåterförening ingavs som är avgörande i detta hänseende.

21. Den hänskjutande domstolen har påpekat att Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen, Nederländerna) i två domar av den 23 november 2015⁴ fann att den omständigheten att en utländsk medborgare uppnått myndighetsålder efter sin ankomst till landet kan beaktas för att fastställa huruvida vederbörande ska omfattas av tillämpningsområdet för artikel 2 f i direktiv 2003/86 och huruvida han eller hon kan betraktas som en ”underårig utan medföljande vuxen”.

22. Enligt den hänskjutande domstolen ska denna bestämmelse emellertid tolkas så att begreppet ”underårig utan medföljande vuxen” ske bedömas vid den tidpunkt då den berörda personen anländer till landet. Detta följer enligt den hänskjutande domstolen av användningen av uttrycket ”som anländer” och av att det i artikel 2 f i direktiv 2003/86 endast nämns två undantag från denna princip, nämligen den situation där en underårig ursprungligen hade en medföljande vuxen men sedan lämnas ensam och, motsatt, den situation där en underårig utan medföljande vuxen vid anländandet därefter tas om hand av en ansvarig vuxen. Den hänskjutande domstolen har, för det första, anfört att situationen i det mål som den har att avgöra inte omfattas av något av dessa undantag från principen om rätten till familjeåterförening och, för det andra, att dessa undantag ska tolkas restriktivt.

23. Under dessa omständigheter beslutade Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Haags domstol, sammanträdesplats Amsterdam, Nederländerna) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Ska, när det gäller familjeåterförening av flyktingar, uttrycket ’underårig utan medföljande vuxen’ i den mening som avses i artikel 2 f i direktiv 2003/86 förstås så, att det även avser en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som är yngre än arton år och som anländer till en medlemsstat utan medföljande vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för den underårige, när den underårige

- ansöker om asyl,
- under asylförfarandet i medlemsstaten fyller 18 år,

⁴ Se domarna nr 201501042/1/V1 och nr 201502485/1/V1. Den hänskjutande domstolen har vid EU-domstolen ifrågasatt en tolkning som den normalt sett ska följa, trots att den inte härrör från den autentiska uttolkaren av de unionsrättsliga normer som är aktuella i målet vid den hänskjutande domstolen. Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen) har enligt den hänskjutande domstolen felaktigt tolkat bestämmelserna i direktiv 2003/86 trots att de inte hade en klar betydelse och borde ha tolkats autentiskt av domstolen. Utan att vilja inleda en diskussion, vill jag dock påpeka att en kontrovers i rättspraxis kan ligga till grund för detta mål, åtminstone på ett inhemskt plan.

- beviljas asyl med retroaktiv verkan från och med ansökningsdatumet, och
- därefter ansöker om familjeåterförening?”

IV. Rättslig bedömning

24. Domstolen har i huvudsak ombetts att besvara frågan om vilket datum som ska beaktas för att fastställa huruvida en tredjelandsmedborgare kan anses vara en underårig utan medföljande vuxen och verkställa vederbörandes rätt till familjeåterförening, när personen har rest in i en medlemsstat när han eller hon var underårig, har ansökt om asyl där och därefter har gjort gällande sin rätt till familjeåterförening såsom underårig utan medföljande vuxen.

25. Mot denna bakgrund har domstolen minst tre möjligheter, nämligen att anse att det är antingen datumet för den berörda personens inresa till medlemsstaten, datumet för inlämnandet av asylansökan eller slutligen datumet för ansökan om familjeåterförening som är avgörande för den berörda personens rätt att, såsom underårig utan medföljande vuxen, utnyttja bestämmelserna i direktiv 2003/86.

26. Av en jämförande tolkning av bestämmelserna i artikel 2 f och artikel 10.3 i direktiv 2003/86 följer att det avgörande datumet i detta hänseende nödvändigtvis är tidigare än datumet för beviljandet av ett internationellt skydd. Detta datum kan således endast vara datumet för inlämning av asylansökan, för det första på grund av användningen av begreppet ”som anländer” i artikel 2 f i detta direktiv, för det andra på grund av den omständigheten att erkännandet av denna ställning är retroaktiv, genom att den får verkan på det datum då ansökan lämnas in och, för det tredje, att detta datum är det mest exakta som myndigheten förfogar över för att med säkerhet bestämma den berörda personens ålder.

27. För övrigt har Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Haags domstol, sammanträdesplats Amsterdam) i beslutet om hänskjutande påpekat att det av själva lydelsen i artikel 2 f i direktivet uppenbart framgår att denna bestämmelse ska förstås så, att det avgörande datumet för att bedöma huruvida sökanden ska betraktas som en underårig utan medföljande vuxen är det datum då den behöriga myndigheten beviljar uppehållstillstånd och inte det datum då ansökan om familjeåterförening lämnas in. Eftersom beviljandet av flyktingstatus är rent förklarande och har en retroaktiv verkan, är det datumet för ansökan om tillståndet som ska vara avgörande för att bedöma huruvida sökanden motsvarar definitionen av en underårig utan medföljande vuxen.

28. En åtgärds retroaktiva verkan kan inte åtföljas av en omfördelning av resultaten av dess verkningar. Den omständigheten att det i den nederländska lagstiftningen, i skyddande syfte, föreskrivs att beviljandet av flyktingstatus ska ha en retroaktiv verkan från och med det datum då ansökan lämnas in medför nödvändigtvis att den status som beviljas på detta sätt medför en samling därtill kopplade verkningar, från och med dagen för ansökan om internationellt skydd. Bland dessa verkningar ingår således en rätt till familjeåterförening, såsom den som föreskrivs i direktiv 2003/86 när flyktingstatus, såsom i förevarande fall, har beviljats en person som har lämnat in sin ansökan när han eller hon var underårig. Den skyddande karaktären av denna nationella åtgärd medför för övrigt att de ojämlikheter i behandlingen som skulle följa av varierande behandlingstider för asylansökningar ointetgör. Att inte retroaktivt bevilja samtliga rättigheter som följer av flyktingstatus, såsom föreskrivs i den nederländska rätten, skulle dessutom uppenbart strida mot barnets bästa, vilket bör komma i första rummet, när den berörda personen har lämnat in sin asylansökan innan han eller hon blivit myndig.

29. Vidare kan ansökan om familjeåterförening först lämnas in och beviljas när ett slutgiltigt beslut beträffande ansökan om uppehållstillstånd har fattats av de behöriga nationella myndigheterna⁵ i enlighet med artikel 3.1 i direktiv 2003/86. Eftersom erkännandet av flyktingstatus är ett av villkoren för att lämna in en ansökan om familjeåterförening, skulle det strida mot syftena med detta direktiv och med de unionstexter och andra texter i internationell rätt som skyddar flyktingar att endast utnyttja denna företrädesrätt för personer som fortfarande är underåriga vid tidpunkten för erhållandet av internationellt skydd, även om det är rent förklarande och gäller retroaktivt från och med det datum då ansökan lämnades in.

30. Det ska påpekas att domstolen, genom denna tolkning till förmån för familjeåterförening, skulle undvika en formalistisk tolkning av artikel 2 f i direktiv 2003/86, som skulle hindra uppfyllandet av syftena med texten. Det är emellertid inte fråga om att tillåta alla underåriga personer som reser in till medlemsstaternas territorium att åtnjuta rätten till familjeåterförening. Det är dock möjligt att tillåta personer som anlänt som underåriga till medlemsstaternas territorium och som erhåller flyktingstatus, även efter att ha uppnått myndighetsålder, det vill säga vid den tidpunkt då familjeåterförening blir möjlig, att åtnjuta denna rättighet. Det ska nämligen erinras om att det följer av artikel 3.1 i detta direktiv att den person som avser att utnyttja bestämmelserna avseende familjeåterförening ska inneha ett uppehållstillstånd, helst med en lång giltighetstid, eller som medför välgrundade utsikter att få ett varaktigt uppehållstillstånd.⁶

31. I förevarande fall förklarar detta att A:s och S:s dotter, för att lämna in en ansökan om familjeåterförening med fog väntade tills hon fick asyl, för fem år, i enlighet med artikel 9.1 i direktiv 2003/86. Hon avhöll sig från att lämna in en ansökan om familjeåterförening innan hon fått detta uppehållstillstånd, vilket för det första skulle ha stått i strid med bestämmelserna i artikel 3.2 a och artikel 9.1 i detta direktiv, vidare skulle ha gjort utgången av familjeåterföreningsförfarandet oviss och, slutligen, skulle ha betyngt de nationella myndigheterna med en ansökan om familjeåterförening som inte hade kunnat beviljas, då uppehållstillstånd för återföreningen saknades. Det bör anses att det avgörande datumet för att bedöma kriteriet underårig utan medföljande vuxen således nödvändigtvis är det datum från vilket familjeåterföreningen blir möjlig, det vill säga tidpunkten då den behöriga myndigheten beviljar ansökan om uppehållstillstånd.⁷ I målet vid den hänskjutande domstolen är det, mot bakgrund av den rent förklarande karaktären och retroaktiviteten av beviljandet av flyktingstatus, datumet för inlämnandet av asylansökan som avses.

32. Sammanfattningsvis borde inte den respekt för förfarandena och deras ordning som den berörda personen iakttagit i det aktuella fallet vara till nackdel för henne utan bör till och med hedras.

33. Mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bör hänsyn nämligen tas till handläggningstiden för asylansökningar och till tidens obevekliga förlopp som gjorde att den berörda personen var myndig den dag då hon beviljades asyl och därmed kunde lämna in en ansökan om att hennes föräldrar, vilka då befann sig i Etiopien respektive i Israel, skulle kunna förenas med henne i Nederländerna för att återupprätta familjebanden och det privatliv som varje tredjelandsmedborgare har rätt till, med stöd av bestämmelserna i artikel 8 i Europakonventionen och artikel 7 i stadgan, såsom den tolkats av såväl EU-domstolen som Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna.

34. I detta hänseende avser skäl 6 i direktiv 2003/86 skydd för familjen och bevarandet av familjelivet. Detta innebär nödvändigtvis att denna text ska tolkas i enlighet med artikel 8 i Europakonventionen och artikel 7 i stadgan på ett icke-restriktivt sätt, för att inte frånta den dess ändamålsenliga verkan eller åsidosätta syftet med detta direktiv, vilket är att främja familjeåterförening.⁸

⁵ Se, *e contrario*, förslag till avgörande av generaladvokaten Mengozzi i målet Noorzia (C-338/13, EU:C:2014:288, punkterna 34–36).

⁶ Se, för ett liknande resonemang, mitt förslag till avgörande i de förenade målen O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:595, punkt 56).

⁷ Se, analogt, förslag till avgörande av generaladvokaten Mengozzi i målet Noorzia (C-338/13, EU:C:2014:288, punkterna 34 och 36).

⁸ Se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 mars 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punkterna 43 och 44), och mitt förslag till avgörande i de förenade målen O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:595, punkt 63).

35. Domstolen har för övrigt tidigare fått tillfälle att erinra om att det följer av skäl 2 i detta direktiv att åtgärderna avseende familjeåterförening bör vidtas i enlighet med den skyldighet till skydd för familjen och respekt för familjelivet som stadgas i flera folkrättsliga instrument.

36. Jag erinrar vidare om att rätten till respekt för familjelivet som garanteras i artikel 7 i stadgan om de grundläggande rättigheterna enligt domstolens praxis ska läsas med beaktande av skyldigheten att beakta barnets bästa enligt artikel 24.2 i stadgan. I enlighet med kraven i denna bestämmelse, ska medlemsstaterna sätta barnets bästa i främsta rummet när de genom myndigheter eller andra organ antar rättsakter med avseende på barn. Det erinras uttryckligen om detta krav i artikel 5.5 i direktiv 2003/86. Vidare har domstolen slagit fast att medlemsstaterna ska försäkra sig om att barnet kan upprätthålla ett regelbundet personligt förhållande till båda föräldrarna och en direkt kontakt med dem.⁹

37. Även om det inte nödvändigtvis följer av Europadomstolens praxis att rätten till familjeåterförening kan tillämpas på myndiga barn, med hänsyn till skyddet för privatlivet och familjelivet, framgår det emellertid av dess praxis att banden mellan barnet och dess familj ska upprätthållas och att endast exceptionellt vägande skäl kan leda till att familjeband upplöses. Av denna rättspraxis följer att allt måste göras för att upprätthålla de personliga förhållandena och familjesammanhållningen eller för att "återställa" familjen.¹⁰

38. Europadomstolen beaktar härvidlag ett flertal individuella omständigheter avseende barnet för att på bästa sätt fastställa barnets intressen och garantera dess välbefinnande. Den beaktar bland annat barnets ålder och mognad samt hur beroende det är av sina föräldrar och fäster avseende vid huruvida föräldrarna vistas tillsammans med barnet. Europadomstolen tar även hänsyn till i vilken miljö barnet lever och situationen i den berörde föräldrarnas ursprungsland för att bedöma vilka svårigheter som kan uppkomma i det landet.¹¹ Med beaktande av samtliga dessa omständigheter och genom en avvägning mot konventionsstaternas allmänintresse bedömer Europadomstolen huruvida dessa stater, i sina beslut, har uppnått en rättvis balans och iakttagit föreskrifterna i artikel 8 i Europakonventionen.

39. Vid genomförandet av direktiv 2003/86 och vid prövningen av ansökningar om familjeåterförening åligger det således behöriga nationella myndigheter att göra en väl avvägd och rimlig bedömning av samtliga inblandade intressen, varvid särskilt de berörda barnens intressen ska beaktas.¹²

40. Mot bakgrund av dessa omständigheter skulle det, vid en bedömning av denna balans i förevarande mål, vara nödvändigt att konstatera att A:s och S:s dotter kom ensam och underårig till Nederländerna, att hon är av eritreanskt ursprung och slutligen att ett åtnjutande för hennes del av rätten till familjeåterförening skulle göra det möjligt för hela familjen att återställas. Detta skulle främja rätten till respekt för privatlivet och familjelivet för alla familjemedlemmar, oberoende av den omständigheten att den berörda personen, som kommit till Nederländerna som underårig utan medföljande vuxen, vid den tidpunkt då medlemsstatens behöriga myndighet avgör ansökan om familjeåterförening blivit myndig och inte längre kan betraktas som ett barn i strikt mening.

⁹ Se mitt förslag till avgörande i de förenade målen O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:595, punkterna 77 och 78 samt där angiven rättspraxis), och dom av den 6 december 2012, O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:776, punkt 76).

¹⁰ Se mitt förslag till avgörande i de förenade målen O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:595, punkt 73), och Europadomstolens dom av den 6 juli 2010, Neulinger och Shuruk/Schweiz, CE:ECHR:2010:0706JUD004161507, § 136 och där angiven rättspraxis.

¹¹ Se mitt förslag till avgörande i de förenade målen O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:595, punkt 74), och Europadomstolens dom av den 21 december 2001, Sen/Nederländerna (CE:ECHR:2001:1221JUD003146596, § 37), och dess dom av den 31 januari 2006, Rodrigues da Silva et Hoogkamer/Nederländerna (CE:ECHR:2006:0131JUD005043599, § 39). Se även dom av den 27 juni 2006, Europaparlamentet/rådet (C-540/03, EU:C:2006:429, punkt 56).

¹² Se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 december 2012, O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:776, punkt 81).

41. Möjligheten att låta en person, såsom dottern till sökandena i målet vid den nationella domstolen, som kommit som underårig utan medföljande vuxen till en medlemsstat, men som erhållit flyktingstatus efter uppnådd myndighetsålder och således först kan ansöka om att utnyttja bestämmelserna om rätten till familjeåterförening efter denna händelse, i enlighet med bestämmelserna i artikel 3.2 a i direktiv 2003/86, utnyttja rätten till familjeåterförening förefaller således inte då utöver de mål som ålagts medlemsstaterna.

42. Dessutom kan, som sökandena i målet vid den hänskjutande domstolen har understrukit, rätten till familjeåterförening såsom den föreskrivs i artikel 10.3 i detta direktiv inte vara beroende av en medlemsstats myndigheters skyndsamhet vid handläggningen av asylärenden, särskilt när den berörda personen på några månader uppnår myndighetsålder och då medlemsstaterna regelbundet ombeds av institutionerna att prioritera asylansökningar avseende underåriga utan medföljande vuxen, i syfte att beakta deras särskilda sårbarhet, vilken kräver ett särskilt skydd.¹³

43. I målet vid den hänskjutande domstolen väntade den berörda personen i åtta månader på att erhålla flyktingstatus efter sin ankomst till Nederländerna. I detta fall behandlades asylansökan med en normal tidsåtgång, även om det i artikel 23.2 i direktiv 2005/85/EG,¹⁴ som var tillämplig vid tidpunkten för händelserna, föreskrevs att behandlingen av asylansökningar skulle ske med kort varsel, helst inom sex månader, såsom Europeiska kommissionen har påpekat i sitt yttrande.

44. Det ska vidare, i detta hänseende, påpekas att domstolen har slagit fast att en tolkning som gör det möjligt att säkerställa att ansökningar om familjeåterförening når framgång i huvudsak beror på omständigheter som ska tillskrivas sökanden och inte myndigheten, såsom tidsåtgången för behandlingen av ansökan.¹⁵

45. Dessa omständigheter främjar en bred tolkning av bestämmelserna i artikel 2 f jämförd med artikel 10.3 i direktiv 2003/86, mot bakgrund av den normala tidsåtgången för behandling av asylansökningar och möjligheten för myndigheterna att prioritera vissa asylärenden, bland annat när asylsökandena närmar sig myndighetsåldern.

46. Vidare medför det erkännande som ett beviljande av flyktingstatus innebär att medlemsstaterna inte får försöka undkomma sina skyldigheter eller kringgå dem, så att normerna avseende det europeiska gemensamma asylsystemet förlorar sitt innehåll, genom att vägra att skyndsamt behandla asylansökningar som lämnats in av underåriga som befinner sig utan medföljande vuxen på deras territorium, med det dolda syftet att inte tillämpa den företrädesrätt till familjeåterförening som underåriga utan medföljande vuxen förfogar över. Det bör förhindras att dessa normer tillämpas restriktivt, vilket skulle få till följd att asylsökande avskräcks och att de hinder som dessa personer och deras familjer möter växer ytterligare.¹⁶

47. Det är emellertid inte fråga om att skapa en kasuistik för att fastställa att underårigas företrädesrätt att beviljas familjeåterförening ska upprätthållas under en viss tid även efter att de nått myndighetsålder. Det rör sig inte om att förneka de rättsliga verkningar som är knutna till myndighetsåldern. I en sådan situation som den som är aktuell i målet vid den hänskjutande domstolen är det emellertid, mot bakgrund av förfarandenas ordning samt av sambandet mellan uppnåendet av myndighetsåldern och av möjligheten till en familjeåterförening, möjligt att låta mycket unga vuxna flyktingar utnyttja skyddsbestämmelserna i direktiv 2003/86.

¹³ Se förklaring av Frans Timmermans, Europeiska kommissionens förste vice ordförande, den 30 november 2016, om uppmaning till medlemsstaterna att påskynda registreringen av underåriga utan medföljande vuxen och förbättra deras skydd.

¹⁴ Rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (EUT L 326, 2005, s. 13).

¹⁵ Se, analogt, dom av den 17 juli 2014, Noorzia (C-338/13, EU:C:2014:2092, punkt 17).

¹⁶ Se, analogt, mitt förslag till avgörande i målet Danqua (C-429/15, EU:C:2016:485, punkterna 75–79). Se även, för ett liknande resonemang, Europadomstolens dom av den 10 juli 2014, Tanda-Muzinga/Frankrike (CE:ECHR:2014:0710JUD000226010, §§ 75 och 76).

48. Mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i förevarande mål och återigen med hänsyn till den rent förklarande och retroaktiva karaktären av det beviljande av flyktingstatus som gör det möjligt att lämna in en ansökan om familjeåterförening, bör det nämligen anses att ett erkännande av rätten till familjeåterförening, för en person som har lämnat in en asylansökan när hon var underårig, inte innebär en alltför vidsträckt tolkning av bestämmelserna i detta direktiv.

49. Om domstolen inte följer detta förslag ska det, i andra hand, erinras om att medlemsstaterna, mot bakgrund av skälen 8 och 10 i detta direktiv, ska garantera flyktingar särskilt förmånliga villkor för familjeåterförening och får tillåta familjeåterförening för släktingar i rakt uppstigande led. Uppnåendet av myndighetsålder har nämligen endast som verkan att företrädesrätten och de mer förmånliga bestämmelser som den berörda personen åtnjöt som underårig beträffande hans eller hennes rätt till familjeåterförening upphör.

50. Det bör även erinras om de unionstexter och andra texter i internationell rätt som anger att sådana ansökningar om familjeåterförening som har lämnats in av personer som erhållit flyktingstatus ska behandlas på ett särskilt skyndsamt och välvilligt sätt.¹⁷

51. Även om A:s och S:s dotter, i det aktuella fallet, inte betraktades som en underårig utan medföljande vuxen, skulle således inte bestämmelserna i direktiv 2003/86 kunna tolkas som ett hinder för henne att låta sina släktingar i rakt uppstigande led åtnjuta en familjeåterförening, i enlighet med bestämmelserna i artikel 4.2 a i detta direktiv i vilken föreskrivs att medlemsstaterna får tillåta inresa och vistelse, i familjeåterföreningssyfte, för släktingar i rakt uppstigande led av första graden till referenspersonen, om släktingarna är beroende av referenspersonen för sin försörjning och saknar annat nödvändigt familjemässigt stöd i ursprungslandet.

52. Det ankommer således på den hänskjutande domstolen att dels fastställa huruvida det i den nationella rätten föreskrivs en möjlighet att bevilja en rätt till familjeåterförening för en flyktings släktingar i rakt uppstigande led, dels huruvida den aktuella situationen uppfyller villkoren.

53. Att tillämpa en sådan tolkning på förevarande mål skulle emellertid innebära en granskning av huruvida en person, som nyligen nått myndighetsålder, har kapaciteten att ensam ansvara för en hel familjs behov.

¹⁷ Se dom av den 27 juni 2006, Europaparlamentet/rådet (C-540/03, EU:C:2006:429, punkt 57), i vilken domstolen erinrade om att det i artikel 9.1 i konventionen om barnets rättigheter, som antogs av Förenta nationernas generalförsamling i dess resolution 44/25 av den 20 november 1989 och trädde i kraft den 2 september 1990, föreskrivs att konventionsstaterna ska säkerställa att ett barn inte skiljs från sina föräldrar mot deras vilja, och att enligt artikel 10.1 följer av denna förpliktelse att ansökningar från ett barn eller dess föräldrar om att resa in i eller lämna en konventionsstat för familjeåterförening ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt av konventionsstaterna. Se även artikel 22 i denna konvention, i vilken föreskrivs en rätt för barn att leva med sina föräldrar. Se vidare slutbetänkande vid konferensen av Förenta staternas befullmäktigade ombud om status för flyktingar och statslösa, av den 25 juli 1951, och Europadomstolens dom av den 10 juli 2014, Tanda-Muzinga/Frankrike (CE:ECHR:2014:0710JUD000226010, §§ 44 och 45 samt §§ 48 och 49), i vilka även nämns rekommendationen från Europarådets ministerkommitté nr R(99)23 om familjeåterförening för flyktingar och andra personer som behöver internationellt skydd, som antogs den 15 december 1999, samt promemoria av den 20 november 2008, av Thomas Hammarberg, Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter, till följd av hans vistelse i Frankrike den 21–23 maj 2008.

54. Enligt min uppfattning bör ett vidsträckt skydd säkerställas för att, i största möjliga utsträckning, beakta den särskilda sårbarhet som präglar underåriga utan medföljande vuxen som reser in i medlemsstaterna, liksom unga vuxna, utan flyktingstatus¹⁸ och vars mognad återstår att bedöma. Detta bör emellertid inte kunna äventyra de mål som unionslagstiftaren fastställt på området begränsning av flyktingströmmarna.

55. Det ska nämligen erinras om att beviljande av familjeåterförening är huvudregeln¹⁹ och att undantag från denna huvudregel ska tolkas restriktivt. Det ska vidare påpekas att det inte innebär någon särskild fara för den nationella politiken att erkänna familjeåterförening via ett barn, eftersom föräldrarna själva kan ansöka om familjeåterförening för deras barn, när dessa är underåriga och beroende av föräldrarna.

56. Detta innebär att en bedömning ska göras av de inslag som vittnar om beroende samt av de känslomässiga och materiella banden. Det kan således, särskilt i det moderna samhället, inte anses att det beroendeförhållande som råder mellan föräldrar och barn omedelbart upphör den dagen då barnet når myndighetsålder och inte längre kan betraktas som ett underårigt barn.

57. Dessutom har direktiv 2003/86 till syfte att beakta de berörda personernas sårbarhet. Att förneka sårbarheten för personer vilka som underåriga kommit från Eritrea till medlemsstaterna och som har erhållit flyktingstatus skulle, även om de sedermera blivit myndiga, strida mot unionslagstiftarens mål.

58. Av det ovan anförda följer att begreppet underårig utan medföljande vuxen, i den mening som avses i artikel 2 f i detta direktiv, ska omfatta en tredjelandsmedborgare eller en statslös som är under 18 år och som rest in till en medlemsstat utan medföljande vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för vederbörande, som ansöker om asyl och därefter under förfarandet når myndighetsåldern innan han eller hon har beviljats asyl, med retroaktiv verkan, och slutligen ansöker om att få utnyttja den rätt till familjeåterförening som ska beviljas underåriga flyktingar utan medföljande vuxen enligt bestämmelserna i artikel 10.3 i detta direktiv.

59. Om domstolen inte följer denna tolkning, bör den fråga sig varför unionslagstiftaren, när den antog direktiv 2003/86, valde att inte uttryckligen uttala sig avseende vilket datum som skulle beaktas vid bedömningen av ställningen som underårig utan medföljande vuxen i den mening som avses i artikel 2 f i detta direktiv. Genom att inte göra något sådant uttalande, valde lagstiftaren antingen en total harmonisering, utan att ge medlemsstaterna något utrymme för skönsmässig bedömning, eller att ge medlemsstaterna ett mycket brett utrymme för skönsmässig bedömning så att de, dock med iakttagande av likvärdighets- och effektivitetsprinciperna, kan fastställa den mest lämpliga tidpunkten för att bedöma en persons rätt att utnyttja bestämmelserna om familjeåterförening, i enlighet med artikel 10.3 i detta direktiv.

60. I motsats till vad Konungariket Nederländerna, Republiken Polen och kommissionen har gjort gällande, anser jag i detta hänseende inte att det rör sig om dispositiva bestämmelser utan om indispositiva sådana, i enlighet med artikel 10.3 a i direktiv 2003/86. Medlemsstaterna ska, avseende en underårig utan medföljande vuxen "tillåta" inresa och vistelse i familjeåterföreningssyfte för hans

¹⁸ Europarådets expertgrupp för bekämpning av människohandel förespråkar i sin femte och sin sjätte verksamhetsrapport (avseende perioderna från den 1 oktober 2014 till den 31 december 2015 och från den 1 januari 2016 till den 31 december 2016, tillgängliga på webbplatserna <https://rm.coe.int/168063093d> och <https://rm.coe.int/1680706a43>) att ett specifikt skydd erbjuds migrerande eller asylsökande barn och ungdomar, med hänsyn till den risk för människohandel som de löper. Detta vidsträckta skydd ska emellertid omfatta alla risker som underåriga och unga vuxna tredjelandsmedborgare som befinner sig i medlemsstaterna löper. I sin förklaring, den 28 juli 2017, i samband med världsdagen för människohandelsoffers värdighet, tillgänglig på webbplatsen http://www.coe.int/fr/web/portal/news-2017/-/asset_publisher/StEVosr24HJ2/content/states-must-act-urgently-to-protect-refugee-children-from-trafficking?inheritRedirect=false&redirect=http%3A%2F%2Fwww.coe.int%2Ffr%2Fweb%2Fportal%2Fnews-2017%3Fp_id%3D101_INSTANCE_StEVosr24HJ2%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-4%26p_p_col_count%3D1, ifrågasatte denna expertgrupp särskilt de begränsningar som ett flertal stater har infört avseende familjeåterförening.

¹⁹ Se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 mars 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punkt 43), och mitt förslag till avgörande i de förenade målen O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:595, punkt 59).

eller hennes släktingar i rakt uppstigande led. Denna bestämmelse har utformats i tvingande form och ålägger medlemsstaterna positiva, exakt angivna skyldigheter. Medlemsstaterna förfogar således inte över något utrymme för skönsmässig bedömning och, även om ett sådant hade funnits, hade det inte kunnat användas på ett sätt som äventyrar direktivets syfte, vilket är att främja familjeåterförening.²⁰

61. Underåriga utan medföljande vuxen har nämligen en rätt till familjeåterförening för deras släktingar i rakt uppstigande led. Domstolen har för övrigt, i detta hänseende, slagit fast att medlemsstaterna, enligt artikel 4.1 i direktivet, åläggs positiva, exakt angivna skyldigheter, vilka motsvarar tydligt definierade subjektiva rättigheter, eftersom medlemsstaterna enligt denna artikel, i de fall som anges i direktivet, förpliktas att tillåta familjeåterförening för vissa medlemmar i referenspersonens familj utan att därvidlag ha något utrymme för skönsmässig bedömning.²¹

62. Domstolen har även preciserat att huvudregeln är att familjeåterförening ska beviljas och att de möjligheter att ställa upp villkor för utövande av rätten till familjeåterförening som medlemsstaterna tillerkänns enligt direktiv 2003/86 följaktligen ska tolkas restriktivt.²²

63. Unionslagstiftarens tystnad avseende vilket datum som ska beaktas vid bedömningen av rätten till familjeåterförening, när referenspersonen är en underårig utan medföljande vuxen och det rör sig om släktingar i rakt uppstigande led, kan således endast anses innebära ett utrymme för skönsmässig bedömning för medlemsstaterna vid deras bedömning av vilka villkor som ska uppfyllas för att kunna beviljas detta skydd som huvudregel och denna företrädesrätt. Det är endast om referenspersonen inte längre anses vara en underårig utan medföljande vuxen som medlemsstaterna förfogar över ett utrymme för skönsmässig bedömning för att tillåta familjeåterförening.

64. En tillämpning av likvärdighets- och effektivitetsprinciperna ska således uteslutas för svaret på den fråga som den hänskjutande domstolen har ställt till domstolen om den sistnämnda, såsom jag föreslår, anser att en person vilken som minderårig rest in i en medlemsstat och som erhåller flyktingstatus först när han eller hon har uppnått myndighetsåldern emellertid ska betraktas som en underårig utan medföljande vuxen i den mening som avses i bestämmelserna i artikel 2 f i direktiv 2003/86 och således kan göra gällande den företrädesrätt till familjeåterförening som föreskrivs i bestämmelserna i artikel 10.3 i detta direktiv.

65. Om domstolen väljer att inte följa mitt förslag avseende den tvingande karaktären av de bestämmelser som är aktuella i målet vid den hänskjutande domstolen och avseende möjligheten att betrakta referenspersonen som en underårig utan medföljande vuxen, ska det påpekas att effektivitetskravet inte skulle uppfyllas vid en tolkning av artikel 2 f i direktiv 2003/86 som innebär att det datum som ska beaktas för att fastställa huruvida sökanden förfogar över en rätt till familjeåterförening är datumet då ansökan om familjeåterförening lämnats in. En sådan tolkning skulle nämligen hindra personers kapacitet att åtnjuta familjeåterförening trots att syftet med detta direktiv, som jag nämnt ovan, just är att främja skydd för familjen, bland annat genom att erkänna en rätt till familjeåterförening för flyktingar.²³

²⁰ Se, analogt, förslag till avgörande av generaladvokaten Mengozzi i målet Noorzia (C-338/13, EU:C:2014:288, punkterna 25 och 61).

²¹ Se dom av den 27 juni 2006, Europaparlamentet/rådet (C-540/03, EU:C:2006:429, punkt 60), och dom av den 4 mars 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punkt 41). Se även, för ett liknande resonemang, förslag till avgörande av generaladvokaten Mengozzi i målet Noorzia (C-338/13, EU:C:2014:288, punkt 23).

²² Se dom av den 4 mars 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punkt 43), och dom av den 6 december 2012, O m.fl. (C-356/11 och C-357/11, EU:C:2012:776, punkt 74), samt förslag till avgörande av generaladvokaten Mengozzi i målet Noorzia (C-338/13, EU:C:2014:288, punkt 24).

²³ Se dom av den 27 juni 2006, Europaparlamentet/rådet (C-540/03, EU:C:2006:429, punkt 88), i vilken domstolen erinrade om att även om medlemsstaterna, enligt vissa bestämmelser i direktiv 2003/86, förfogar över ett utrymme för skönsmässig bedömning, är de skyldiga att pröva ansökningar om familjeåterförening i barnets intresse och i syfte att gynna familjelivet.

66. Av det ovan anförda följer att jag föreslår att domstolen ska slå fast att en person kan betraktas som underårig utan medföljande vuxen, i den mening som avses i artikel 2 f i direktiv 2003/86, om han eller hon är en tredjelandsmedborgare eller statslös person som är yngre än arton år och som anländer till medlemsstaternas territorier utan medföljande vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för den underårige, som ansöker om asyl och därefter under förfarandets gång uppnår myndighetsåldern innan han eller hon beviljas asyl, med retroaktiv verkan från dagen för ansökan, och slutligen ansöker om att få åtnjuta den rätt till familjeåterförening som ska beviljas flyktingar som är underåriga utan medföljande vuxen enligt bestämmelserna i artikel 10.3 i detta direktiv.

V. Förslag till avgörande

67. Mot denna bakgrund föreslår jag att domstolen ska besvara frågan från Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Haags domstol, sammanträdesplats Amsterdam, Nederländerna) enligt följande:

En person kan betraktas som underårig utan medföljande vuxen, i den mening som avses i artikel 2 f i rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening, om han eller hon är en tredjelandsmedborgare eller statslös person som är yngre än arton år och som anländer till medlemsstaternas territorier utan medföljande vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för den underårige, som ansöker om asyl och därefter under förfarandets gång uppnår myndighetsåldern innan han eller hon beviljas asyl, med retroaktiv verkan från dagen för ansökan, och slutligen ansöker om att få åtnjuta den rätt till familjeåterförening som ska beviljas flyktingar som är underåriga utan medföljande vuxen enligt bestämmelserna i artikel 10.3 i detta direktiv.